

Завдання до самостійних занять
Форма навчання: дистанційна (лекції/семінари)
з 12.05.2020 – 22.05.2020
Предмети «Режисура»,
група БСМ 11-7,
3 курс
Доцент Сорока Іван Іванович

Теоретичне семестрове завдання: Законспектувати й засвоїти лекцію: «Режисура театралізованого концерту».

Режисура театралізованого концерту

Лекція

Театралізований концерт – цілісне (дивертисментне) видовище, кожен номер якого (незалежно від його художньої цілісності й масштабу) є самостійним мистецьким твором що підкоряється єдиній логіці наскрізної дії драматургічній концепції театралізованого концерту.

Театралізований концерт виник в СРСР в кінці 50-х років після партійних з'їздів. Сьогодні – до знаменних дат, до подій політичного значення (День Незалежності, Конституції, а також присвячені – письменникам, вченим, політикам і держ. діячам, тобто біографічним, та меморіальним датам.

За своєю природою театралізований концерт – це художній аналог народного свята, де поєднуються різні настрої його учасників, переплітаються мотиви реальні й фантастичні, патетика й гумор, злободенність сучасності і досвіду минулого.

Усі театралізовані тематичні концерти мають чітке ідейно-тематичне спрямування, визначене тими обставинами, які й спричинили цю

постановку. Як і раніше вони несуть великий заряд ідейного та національного виконання.

Театральний тематичний концерт починається після урочистого засідання. Інколи організовувався самостійно. Тематичний концерт складається з двох відділень. Перше 1.15. 1.30. друге 1.00, 1.10. друге 55хв. 1.00. год.

Головне завдання режисера – забезпечити безперервність впливу програми на глядачів. Досягається це зміною жанрів і ритмів, сприяючи нагнітанняю наростаючої дії, об'єднуючої їх в цілісність. У тематичному концерті повинні бути присутні емоційні зв'язки переходи від одного номера до іншого, обов'язкова темпоритмічна узгодженість між різними жанрами.

У режисера театального концерту не має п'єси а тільки «тема» майбутнього твору. Залежно від теми, місця дії, складу виконавців, режисер починає пошук форм майбутнього тематичного концерту, його художнього образу. Починається робота над режисерським задумом.

Режисерський задум, це тільки зерно концерту, бо його обриси не завжди можна висловити словами. Задум не завжди вимальовується навіть в уяві режисера. Режисерський задум - це образне бачення ідеї, це концепція уявлення про сценічну форму концерту. Не існує раз і назавжди визначених методичних порад.

Слід пам'ятати що театралізація тематичного концерту є сукупністю майже всіх видів мистецтв: пісні, танку, музики і живопису, літератури, кіно. Тому режисер, як того й вимагає синтетичний характер концерту повинен володіти мовою всіх цих видів мистецтв.

При постановці театралізованого тематичного концерту **режисер повинен враховувати:**

1. Ідейно-тематичне спрямування концерту, кому або чому він присвячений, яке над завдання ставиться перед цим твором, концертом.
2. Нумери театралізованого концерту не повинні порушувати єдності концерту і його над завдання.

3. Номери формуються в блоки.

4. В основі театралізованого концерту знаходиться театралізована дія, обумовлена номерами різних видів мистецтв. Відмінною якістю концертної драматургії є монтажні поєднання номерів.

5. Пошук і визначення сценарно-режисерського ходу, що поєднає всі відібрані та заново зроблені художні номери.

6. Театралізація тематичного концерту повинен мати нескладний сюжет. (є які і не мають а складаються з 10-20 номерів).

Особливістю будь-якого концерту – є художній номер вони відбираються з тих що вже існують і тих котрі потрібно узгодити з режисерським задумом.

Утвердившись у своєму задумі постановки режисер приступає до написання сценарію. Практика організації і постановки театралізованого тематичного концерту знає **два основні етапи роботи над сценарієм:**

1. Створення сценарного плану.

2. Літературний сценарій.

Сценарний план – допомагає цілеспрямовано працювати над сценарієм, включає навіть не значне відхилення від теми і дає загальне уявлення про структуру всього концерту. Структура театралізованого концерту поєднує номери, епізоди, блоки, кожен з яких має свою назву і вимагає своєї режисерської розробки. Сценарний план – визначає основні епізоди їх послідовність у конкретно-графічному зображенні сценарний план – це послідовний запис назв епізодів і номерів в епізодах, а також коротка характеристика прологу й епілогу концерту.

Сценарій концерту є тією основою, де режисером-сценаристом викладено чіткий опис всіх номерів, епізодів, блоків майбутнього концерту, визначено сценарно-режисерський хід та чітка ідейно-тематична спрямованість майбутнього театралізованого тематичного концерту.

Головна складова концерту – номер. Перш ніж розпочати роботу над номером режисер визначає концертність матеріалу за такими критеріями:

- Стислість номеру – що вимагає точний добір виражальних засобів, стрімкий розвиток дії, увагу концентрувати на суттєвому.
- Насиченість номера змістом, смислова його завершеність.
- Відповідність тематиці концерту і законам драматургії, (композиції).

В основі театралізованого концерту лежить концертна дія, що охоплює номери різних жанрів. Відмінною рисою концертної драматургії є **монтажне** поєднання номерів. Отже – першоелементом сценарію театралізованого концерту є монтаж номерів і епізодів.

Головне в режисурі концерту – безупинність його програми, швидка зміна номерів, номерів, які нанизані, як кільця одного ланцюга, і захоплюють глядача ведуть його за собою. Це досягається чіткою органічністю всього концертного організму. Коли ж закулісна частина не мобілізована, режисерська концепція не продумана, а художнє оформлення погано пов'язане з нею, виникають ті розриви у тканині концерту, що відволікають глядача, знижують ефективність самого концерту.

У театралізованому концерті можуть бути навіть окремі періоди, складені з номерів одного жанру, і це буде виправдано і логічно. Як правило перший номер є своєрідним епіграфом до театралізованого концерту, він повинен бути потужним за художнім рівнем і чисельністю колективу: великий хор чи оркестр нар. інструментів, естрадно симфонічний оркестр.

Режисер працюючи над постановкою концерту, **повинен:**

- відібрати і підготувати художні номери
- вибудувати їх послідовність так, щоб вони з цікавістю сприймалися глядачем
- знайти зв'язки між окремими способами конферування та оголошення номерів.
- знайти режисерське вирішення початку й кінця кожного номера і кожного відділення
- вирішити питання сценічного оформлення, костюмів, світла.
- організувати своєчасний вихід на сцену виконавців, художніх колективів.

- при необхідності здійснити режисерське доопрацювання кожного номера.
- організувати репетиційний процес.

Перед фіналом концерту режисерові необхідно переорієнтувати увагу глядача від суто концертних номерів, більш емоційних, ніж аналітичних, на тематичну хвилю, передбачену задумом. **Фінал** завжди вінчає концерт і найчастіше є його кульмінаційною точкою. Якщо монтаж дозволяє різкі, контрастні зіставлення, несподівані жанрові зв'язки, то фінал вимагає строгої послідовності, логічного розвитку дії. Фінал концерту – вершина не тільки художня, а й ідейна, смислова. Він як заключний акорд, підсумовує весь концерт, він апофеоз, - урочистий святковий.

Практичне семестрове завдання: Постановка театралізованого тематичного концерту.

- а) написати особистий сценарій святкування 50-ти річчя НАКККіМ
- б) придумати оригінальний сценарно-режисерський хід театралізованого тематичного концерту
- в) сформулювати режисерський задум майбутньої постановки
- г) придумати оригінальне тематичне рішення оформлення сцени
- д) визначитися зі способом втілення тексту сценарію (ведучі, персонажі, герої, тощо.)

Список рекомендованої літератури:

1. Барнич М. М. Майстерність актора: техніка «обману»: навч. посібник ; вид. 2-ге, виправлене та доповнене. — К. : Ліра, 2016. — 304 с.
2. Василько В. С. Театру віддане життя / В. С. Василько. — К. : Мистецтво, 1984. — 407 с.
3. Веселовська Г. І. Український театральний авангард / Г. І. Веселовська ; ПСМ НАМ України. — К. : Фенікс, 2010. — 368 с.
4. Горбов А. С. Режисура видовищно-театралізованих заходів : посібник / А. С. Горбов. — Ф. : «Поліфаст», 2004. — 264 с.

5. Дятчук В. В. Український тлумачний словник театральної лексики / В. В. Дятчук, Л. І. Барабан. — Вид. 2-ге, перероб. і доп. — К., 2002. — 150 с.
6. Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ / В. П. Зайцев. — К. : Дакор, 2003. — 304 с.
7. Захава Б. Е. Мастерство актера и режиссера : учеб. пособие для ин-тов культуры, театр. и культ.-просвет. училищ / Б. Е. Захава. — Изд. 3-е., испр. и доп. — М. : Просвещение», 1973. — 320 с.
8. Кісін В. Б. Режисура як мистецтво та професія : навч. видання / В. Б. Кісін. — К. : Науково-освітній центр «АЕЛС-технологія», 1998. — 104 с.
9. Клековкін О. THEATRICA : Лексикон / Олександр Клековкін ; ІПСМ НАМ України. — К. : Фенікс, 2012. — 800 с.
10. Кристи Г. В. Воспитание актера школы Станиславского / Г. В. Кристи. — М. : Искусство, 1968. — 453 с.
11. Кристи Г. В. Основы актерского мастерства. Вып. II. : Метод актера. — М. : Сов. Россия», 1971. — 136 с.
12. Курбас Л. Березіль: Із творчої спадщини / Л. Курбас ; упоряд. і приміт. М. Лабінського, передм. Ю. Бобошка. — К. : Дніпро, 1988. — 518 с.

Інтернет-ресурси:

1. <https://www.litmir.me/br/?b=132824&p=1>
2. https://studbooks.net/607424/kulturologiya/rabota_aktera_rolyu_rabota_aktera_soboy
3. http://wek.kiev.ua/uk/%D0%91%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%96%D0%BB%D1%8C_%D1%82%D0%B5%D0%B0%D1%82%D1%80